

ÚPLNÉ ZNĚNÍ (pracovní pomůcka)

ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

ze dne 1. března 2018

(ve znění úředního sdělení č. 5/2019 Věst. ČNB, ze dne 5. března 2019,
a úředního sdělení č. 14/2020 Věst. ČNB, ze dne 14. dubna 2020)

ke způsobu výpočtu rizikových vah pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů

Česká národní banka k ustanovení § 41ca odst. 3 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 375/2015 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu a v souvislosti s úpravou systému pojištění vkladů, a § 14 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 375/2015 Sb., sděluje:

- I. Způsob výpočtu rizikových vah pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů se řídí obecnými pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k metodám výpočtu příspěvků do systémů pojištění vkladů (**EBA/GL/2015/10**).
- II. Podrobnosti k výpočtu rizikových vah **banky a spořitelního a úvěrního družstva** (dále jen „úvěrová instituce“) a **pobočky banky z jiného než členského státu**¹ pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů Garančního systému finančního trhu jsou uvedeny v příloze č. 1.
- III. Přehled indikátorů rizik, jejich vah a mezí pro výpočet individuálního rizikového skóre pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů je uveden v příloze č. 2.
- IV. Toto úřední sdělení nabývá platnosti dnem vyhlášení ve Věstníku České národní banky. Způsob výpočtu rizikových vah uvedený v tomto úředním sdělení bude při stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů poprvé použit v roce **2018**.
- V. Dnem vydání tohoto úředního sdělení pozbývají platnosti následující úřední sdělení:
 1. Úřední sdělení České národní banky č. 2/2016 Věst. ČNB, ke způsobu výpočtu rizikových vah pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů, a
 2. Úřední sdělení České národní banky č. 2/2017 Věst. ČNB, ke způsobu výpočtu rizikových vah pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů.

Viceguvernér
Ing. Mojmír Hampl, MSc., Ph.D. v. r.

Přílohy

Příloha č. 1 - Podrobnosti k výpočtu rizikových vah

Příloha č. 2 - Přehled indikátorů rizik, jejich vah a mezí pro výpočet individuálního rizikového skóre

Sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu

Odpovědný zaměstnanec: Ing. Litošová, tel.: 224 413 291

¹ Pobočkou banky z jiného než členského státu, která se v souladu s § 41a odst. 3 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, účastní systému pojištění pohledávek z vkladů, se pro účely tohoto úředního sdělení rozumí pobočka podle definice v § 1 odst. 6 písm. b) uvedeného zákona.

Podrobnosti k výpočtu rizikových vah

1. Za účelem stanovení rizikové váhy se vypočítá hodnota individuálního rizikového skóre (*IRS*) indikátorů rizik, a to metodou klouzavé stupnice.
2. Pro každý indikátor rizika je stanovena horní mez (*a*) a dolní mez (*b*), hodnoty mezi horní a dolní mezí jsou dány spojitou lineární funkcí.
3. Značí-li vyšší hodnota indikátoru rizika vyšší riziko, hodnotám indikátoru rizika nad horní mezí se přiřadí hodnota $IRS = 100$, hodnotám pod dolní mezí hodnota $IRS = 0$ a pro hodnoty indikátoru rizika mezi dolní a horní mezí se hodnota IRS stanoví podle vzorce pro rostoucí funkci:

$$IRS = \frac{x - b}{a - b} \cdot 100,$$

kde: x hodnota indikátoru rizika.

4. Značí-li vyšší hodnota indikátoru rizika nižší riziko, hodnotám indikátoru rizika nad horní mezí se přiřadí hodnota $IRS = 0$, hodnotám pod dolní mezí hodnota $IRS = 100$ a pro hodnoty indikátoru rizika mezi dolní a horní mezí se hodnota IRS stanoví podle vzorce pro klesající funkci:

$$IRS = -\frac{x - a}{a - b} \cdot 100,$$

kde: x hodnota indikátoru rizika.

5. S využitím IRS a vah indikátorů rizik (IW_j) se stanoví celkové rizikové skóre (ARS) úvěrové instituce nebo pobočky banky z jiného než členského státu podle vzorce:

$$ARS = \sum_{j=1}^n IW_j \cdot IRS_j,$$

kde: IW_j ... váha indikátoru „j“,
 IRS_j ... individuální rizikové skóre indikátoru „j“,
 n ... počet indikátorů.

6. Celková riziková váha (ARW) úvěrové instituce nebo pobočky banky z jiného než členského státu se stanoví na základě jejího ARS podle vzorce:

$$ARW = 20 + (150 - 20) \cdot \frac{ARS}{100}.$$

7. Přehled indikátorů rizik, jejich vah a hodnot horních a dolních mezí pro výpočet IRS pro indikátory rizik je uveden v příloze č. 2. V údajích za úvěrové instituce se zohlední i údaje za jejich pobočky umístěné mimo území ČR.
8. Úvěrové instituci nebo pobočce banky z jiného než členského státu, vůči níž nejsou evidovány kryté pohledávky z vkladů podle § 41ca odst. 4 zákona o bankách, se příspěvek do Fondu pojištění vkladů stanoví v nulové výši.
9. Pokud u některého indikátoru rizika úvěrové instituce nebo pobočky banky z jiného než členského státu nejsou údaje pro výpočet IRS výše uvedeným postupem k dispozici, použije se aritmetický průměr hodnot IRS všech ostatních úvěrových institucí a poboček bank z jiného než členského státu, kterým se hodnota IRS příslušného indikátoru rizika v daném kalendářním roce tímto postupem stanoví.

Přehled indikátorů rizik, jejich vah a mezí pro výpočet individuálního rizikového skóre

Indikátor rizika	Váha indikátoru rizika (IW)			Funkce IRS
	min. váha	regulatorní úprava	celková váha	horní mez (a) dolní mez (b)
Kapitál:	18,0%	6,0%	24,0%	
<p><u>Indikátor č. 1:</u></p> <p>a) úvěrová instituce: pákový poměr podle nařízení Komise² = $\frac{\text{kapitál tier 1}}{\text{celková expozice podle nařízení}} \cdot 100$</p> <p>b) pobočka banky z jiného než členského státu³: pákový poměr (leverage) = $\frac{\text{kapitál tier 1}}{\text{aktiva celkem}} \cdot 100$</p> <p>(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku; v %, na 2 desetinná místa)</p>	9,0 %	1,0 %	10,0 %	Klesající funkce a = 10 b = 4

² Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/62 ze dne 10. října 2014, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o pákový poměr. Použije se údaj se zohledněním přechodných ustanovení.

³ Údaj o pákovém poměru podle nařízení Komise 2015/62 nelze stanovit, protože podle § 6 odst. 3 vyhlášky č. 346/2013 Sb. ve znění vyhl. č. 300/2015 Sb. „pobočka banky z jiného než členského státu sestavuje a předkládá na individuálním základě výkazy odpovídající přímo použitelnému předpisu Evropské unie upravujícího obezřetnostní požadavky a předpisům jej provádějícím ve shodném rozsahu, periodicitě a termínech jako banky podle odstavce 2 písm. a), s výjimkou výkazů, které sledují skutečnosti týkající se pákového efektu.“

<p>Pozn.: Výpočet pro úvěrovou instituci – použijí se údaje vykázané v souladu s nařízením č. 2015/62 a č. 680/2014 ve znění nařízení 2016/428: $\frac{\text{LRSIFE11, LRS11_11 (ř. 32 sl. 1) LRA0150}}{\text{LRSIFE11, LRS11_11 (ř. 30 sl. 1) LRA0148}} \cdot 100$ Výpočet pro pobočku banky z jiného než členského státu: $\frac{\text{COSIFE10, COS10_11 (ř. 2 sl. 1) CAP0268}}{\text{FISIFE10, FIS10_11 (ř. 1 sl. 1) FIN0001}} \cdot 100$</p>				
<p>Indikátor č. 2: kapitálový poměr CET1= $\frac{\text{kmenový tier 1 (CET1) kapitál}}{\text{rizikové expozice celkem}} \cdot 100$ (výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku; v %, na 2 desetinná místa)</p>	9,0 %	5,0 %	14,0 %	<p>Klesající funkce a = 20 b = 10</p>
<p>Pozn.: Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu: $\frac{\text{COSIFE10, COS10_11 (ř. 3 sl. 1) CAP0047}}{\text{COSIFE10, COS10_21 (ř. 1 sl. 1) CAP0001}} \cdot 100$</p>				
Likvidita a financování⁴	18,0%*	0,0%*	18,0%*	
<p>Indikátor č. 3: LCR podle nařízení Komise 2015/61 (výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku; v %, na 2 desetinná místa)</p>	9 %	9,0 %	18,0 %	<p>Klesající funkce a = 150 b = 100</p>
<p>Pozn.: Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu - použijí se údaje vykázané v souladu s nařízením 2015/61 a č. 680/2014 ve znění nařízení 2016/322: $\frac{\text{LISIFE11, LIS11_51 (ř. 1 sl. 1) LCR1172}}{\text{LISIFE11, LIS11_51 (ř. 2 sl. 1) LCR1173}} \cdot 100$ V případě likviditní podskupiny se hodnota indikátoru stanoví výše uvedeným způsobem za podskupinu jako celek a použije se pro</p>				

⁴ Protože druhý z indikátorů rizika u kategorie „likvidita a financování“ (NSFR) podle pokynů EBA (EBA/GL/2015/10) zatím není využit, je minimální váha tohoto indikátoru přiřazena jako regulatorní úprava k ukazateli LCR, aby byla zachována minimální váha celé kategorie „likvidita a financování“ ve výši 18 %.

jednotlivé členy podskupiny.

NSFR - ukazatel bude zaveden při implementaci výpočtu podle nařízení novelizujícího nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013.

Kvalita aktiv	13,0%	7,0%	20,0%	
<p>Indikátor č. 4:</p> <p>podíl nevykonných pohledávek (NPL) = $\frac{\text{nevykonné úvěry a pohledávky}}{\text{úvěry a pohledávky celkem}}$</p> <p>(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku; v %, na 2 desetinná místa)</p>	13,0 %	7,0 %	20,0 %	<p>Rostoucí funkce a = 10 b = 1</p>
<p>Pozn.: <i>Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu:</i> $\frac{\text{FISIFE90, FIS90}_{13} (\text{ř. 11 sl. 3})+(\text{ř. 14 sl. 3})+(\text{ř. 17 sl. 3})+(\text{ř. 29 sl. 3})+(\text{ř. 32 sl. 3})+(\text{ř. 33 sl. 3})+(\text{ř. 43 sl. 3})+(\text{ř. 46 sl. 3})+(\text{ř. 47 sl. 3})}{\text{FISIFE90, FIS90}_{13} (\text{ř. 11 sl. 1})+(\text{ř. 14 sl. 1})+(\text{ř. 17 sl. 1})+(\text{ř. 29 sl. 1})+(\text{ř. 32 sl. 1})+(\text{ř. 33 sl. 1})+(\text{ř. 43 sl. 1})+(\text{ř. 46 sl. 1})+(\text{ř. 47 sl. 1})} \cdot 100$ </p> <p><i>Podíl se stanoví jako poměr nevykonných a celkových úvěrů a pohledávek vůči vládním institucím, nefinančním podnikům a domácnostem (brutto) za portfolia v naběhlé hodnotě, v reálné hodnotě vykázané do OCI, povinně v reálné hodnotě a reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty. Pokud jsou tyto úvěry a pohledávky tvořeny pouze pohledávkami z platebních služeb, použije se jako hodnota indikátoru aritmetický průměr hodnot indikátoru všech ostatních úvěrových institucí a poboček bank z jiného než členského státu, kterým se hodnota tohoto indikátoru v daném kalendářním roce podle výše uvedeného vzorce stanoví.</i></p>				
Model podnikání a řízení	13,0%	8,0%	21,0%	
<p>Indikátor č. 5:</p> <p>podíl rizikových expozic = $\frac{\text{rizikové expozice celkem}}{\text{aktiva celkem}} \cdot 100$</p> <p>(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku; v %, na 2 desetinná místa)</p>	6,5 %	7,5 %	14,0 %	<p>Rostoucí funkce a = 100 b = 30</p>
<p>Pozn.: <i>Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu:</i> $\frac{\text{COSIFE10, COS10}_{21} (\text{ř. 1 sl. 1}) \text{ CAP0001}}{\text{FISIFE10, FIS10}_{11} (\text{ř. 1 sl. 1}) \text{ FIN0001}} \cdot 100$ </p>				

<p>Indikátor č. 6:</p> <p>ziskovost aktiv (RoA) = $\frac{\text{zisk (ztráta) po zdanění}}{\text{aktiva celkem}} \cdot 100$</p> <p>(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrné hodnoty zisku k 31. 12. za předcházející 2 kalendářní roky a průměrné hodnoty aktiv k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí za předcházející 2 kalendářní roky; v %, na 2 desetinná místa)</p>	6,5 %	0,5 %	7,0 %	<p>Klesající funkce a = 1,5 b = 0</p>
<p>Pozn.: <i>Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu:</i></p> <p>$\frac{FISIFE20, FIS20_11 \text{ (ř. 71 sl. 1) } FIN0177}{FISIFE10, FIS10_11 \text{ (ř. 1 sl. 1) } FIN0001} \cdot 100$</p>				
Potenciální ztráty FPV	13,0%	4,0%	17,0%	
<p>Indikátor č. 7:</p> <p>nezatíženost aktiv = $\frac{\text{nezatížená aktiva}}{\text{kryté pohledávky z vkladů}} \cdot 100$</p> <p>(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku; v %, na 2 desetinná místa)</p>	13,0 %	4,0 %	17,0 %	<p>Klesající funkce a = 500 b = 50</p>
<p>Pozn.: <i>Výpočet pro banku a pobočku banky z jiného než členského státu:</i></p> <p>$\frac{AESIFE10, AES10_11 \text{ (ř. 1 sl. 6) } AEZ0006}{DISIFE24, DIS24_01 \text{ (ř. 1 sl. 2) } EVD0181} \cdot 100$</p> <p><i>Výpočet pro spořitelni a úvěrní družstvo:</i></p> <p>$\frac{AESIFE10, AES10_11 \text{ (ř. 1 sl. 6) } AEZ0006}{DOZAS24, DIS24_01 \text{ (ř. 1 sl. 2) } EVD0181} \cdot 100$</p>				
Celkem (za všechny indikátory)	75,0%	25,0%	100,0%	